

งานนี้เผยแพร่ภายใต้ลิขสิทธิ์ Creative Commons แบบ Attribution (by) โดยผู้สร้างอนุญาตให้ทำซ้ำ แจกจ่าย ขาย แสดง และสร้างงานดัดแปลงจากส่วนใดส่วนหนึ่งของงานนี้ได้โดยเสรี แต่เฉพาะในกรณีที่ไม่เคร่งครัดผู้สร้างเท่านั้น

แถลงการณ์อินเทอร์เน็ต

แปลจาก *The Internet Manifesto* (<http://www.internet-manifesto.org/>) โดย สฤณี อาชวานันทกุล, <http://www.fringer.org/>

1. อินเทอร์เน็ตไม่เหมือนโลกนอกเน็ต

อินเทอร์เน็ตสร้างโลกสาธารณะหลายใบ เจือปนไขทางการค้า และทักษะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากโลกนอกเน็ต สื่อจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของพวกเขาให้สอดคล้องกับความเป็นจริงด้านเทคโนโลยีของทุกวันนี้ แทนที่จะเพิกเฉยหรือทำทนายมัน สื่อมีหน้าที่พัฒนารูปแบบสื่อสารมวลชนที่ดีที่สุดที่ตั้งอยู่บนเทคโนโลยีล่าสุด ทั้งนี้รวมถึงผลิตภัณฑ์และวิธีวิทยาทางสื่อสารมวลชนใหม่ๆ ด้วย

2. อินเทอร์เน็ตคืออาณาจักรสื่อขนาดจิ๋ว

เว็บจัดเรียงโครงสร้างสื่อที่มีอยู่เดิมเสียใหม่ ด้วยการข้ามพรมแดนเก่าๆ และภาวะตลาดที่มีผู้เล่นน้อยราย การตีพิมพ์และเผยแพร่เนื้อหาสื่อไม่ต้องขึ้นอยู่กับการลงทุนมหาศาลอีกต่อไป โขคิดที่แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนเองกำลังถูก 'เยียวยา' (cured) ให้หลุดพ้นจากหน้าที่ 'ยามเฝ้าประตู' (gatekeeping function) สิ่งที่ยังเหลืออยู่มีเพียงคุณภาพของสื่อสารมวลชนเอง อันเป็นวิธีสร้างความแตกต่างระหว่างการเป็น 'สื่อสารมวลชน' กับการ 'ตีพิมพ์' เฉยๆ (mere publication)

3. อินเทอร์เน็ตคือสังคมของเรา สังคมของเราคืออินเทอร์เน็ต

เวทที่ตั้งอยู่บนเว็บหลายแห่ง เช่น social network, วิกีพีเดีย หรือยูทูป ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันสำหรับคนส่วนใหญ่ในซีกโลกตะวันตก เว็บเหล่านี้เข้าถึงได้ง่ายดายพอๆ กับโทรศัพท์หรือโทรทัศน์ ถ้าบริษัทสื่อมวลชนอยากจะดำรงอยู่ต่อไป พวกเขาจะต้องเข้าใจโลกของผู้ใช้ในวันนี้ และโอบอุ้มรูปแบบการสื่อสารของพวกเขา ซึ่งรวมถึงรูปแบบพื้นฐานของการสื่อสารในสังคม – การฟังและตอบกลับ หรือที่เรารู้จักในชื่อ บทสนทนา (dialog)

4. เสรีภาพของอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่ละเมิดไม่ได้

สถาปัตยกรรมเปิด (open architecture) ของอินเทอร์เน็ตคือกฎโอบที่พื้นฐานของสังคมที่สื่อสารกันแบบดิจิทัล และดังนั้นมันจึงเป็นกฎโอบที่พื้นฐานของสื่อสารมวลชนด้วย สถาปัตยกรรมนี้จะต้องไม่ถูกปรับเปลี่ยนเพื่อปกป้องผลประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ ที่มีมักจะถูกอำพรางอยู่เบื้องหลังข้ออ้างเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ การปิดกั้นการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะทำด้วยวิธีใดก็ตาม เป็นอันตรายต่อการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร และบั่นทอนสิทธิขั้นพื้นฐานของเราที่จะเข้าถึงข้อมูลในระดับที่เราแต่ละคนต้องการ (self-determined level of information)

5. อินเทอร์เน็ตคือชัยชนะของข้อมูลข่าวสาร

บริษัทสื่อมวลชน ศูนย์วิจัย สถาบันของภาครัฐ และองค์กรอื่นๆ เป็นผู้รวบรวมและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลในโลกก่อนหน้าที่จะมีอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีข้อจำกัดทางเทคโนโลยี แต่ในวันนี้ พลเมืองทุกคนสามารถตั้งโปรแกรมกรองข่าวของตัวเอง ขณะที่เสิร์ชเอนจินก็สามารถเข้าถึงข้อมูลมหาศาลในระดับที่เราไม่เคยเข้าถึงได้มาก่อน บั๊จเจกชนสามารถรับรู้ข่าวสารด้วยตัวเองได้มากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

6. อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนแปลงปรับปรุงสื่อสารมวลชน

อินเทอร์เน็ตทำให้วงการสื่อสารมวลชนสามารถทำหน้าที่ทางสังคมและด้านการศึกษาด้วยวิธีใหม่ เช่น การนำเสนอข้อมูลข่าวสารในฐานะกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างไม่มีวันหยุดนิ่ง การข้ามพ้นลักษณะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ของสื่อสิ่งพิมพ์เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง สื่อที่อยากอยู่รอดในโลกแห่งข้อมูลใบใหม่นี้จะต้องมีอุดมการณ์แบบใหม่ ความคิดด้านสื่อใหม่ๆ และรู้สึกสนุกที่จะหาวิธีใช้โลกนี้ให้เป็นประโยชน์

7. เน็ตต้องอาศัยการสร้างเครือข่าย

ลิงก์คือความสัมพันธ์ เรารู้จักกันและกันผ่านลิงก์ ใครที่ไม่ใช่มัน (เช่น ลิงก์ไปหาเว็บอื่น-ผู้แปล) เท่ากับคิดกันตัวเองออกจากวิวาทะทางสังคม ข้อนี้รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัทสื่อกระแสหลักด้วย

8. ลิงก์มอบรางวัล, การอ้างอิงเป็นเครื่องประดับ

เสิร์ชเอนจินและ aggregator (เว็บไซต์/โปรแกรม เช่น Technorati ที่ 'รวบรวม' ลิงก์จากเว็บต่างๆ-ผู้แปล) ส่งเสริมสื่อสารมวลชนที่มีคุณภาพ เพราะเว็บ/โปรแกรมเหล่านี้ทำให้นิเวศคุณภาพสูงหาง่ายกว่าเดิมมาก ในระยะยาว และดังนั้นจึงเป็นส่วนสำคัญของโลกสาธารณะใบใหม่ที่โยงกันเป็นเครือข่าย การอ้างอิงผ่านลิงก์และอ้างแหล่งที่มา โดยเฉพาะการอ้างอิงที่ผู้ผลิตเนื้อหาไม่ได้ยินยอมหรือแม้แต่ได้รับค่าตอบแทน เป็นสิ่งที่ทำให้วิวาทะทางสังคมที่เป็นเครือข่าวนั้นถือกำเนิดได้ตั้งแต่ต้น ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การปกป้องคุ้มครอง

9. อินเทอร์เน็ตคือเวทีใหม่สำหรับวิวาทะทางการเมือง

ประชาธิปไตยรุ่งเรืองเมื่อพลเมืองมีส่วนร่วมและมีเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การโยกย้ายการอภิปรายทางการเมืองจากสื่อกระแสหลักมาสู่อินเทอร์เน็ต และการขยับขยายวงอภิปรายนี้ด้วยการโน้มน้าวให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มข้นกว่าเดิม เป็นหนึ่งในหน้าที่ใหม่ของสื่อสารมวลชน

10. เสรีภาพสื่อในวันนี้หมายถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

มาตรา 5 ของรัฐธรรมนูญเยอรมันไม่ได้คุ้มครองสิทธิของวิชาชีพหรือโมเดลธุรกิจกระแสหลักใดๆ อินเทอร์เน็ตข้ามพรมแดนทางเทคโนโลยีระหว่าง 'มือสมัครเล่น' และ 'มืออาชีพ' นี่คือเหตุผลที่เสรีภาพของสื่อ (ที่มีอภิสิทธิ์ในฐานะ 'ฐานันดรที่สี่'-ผู้แปล) จะต้องเป็นจริงด้วยสำหรับใครก็ตามที่มีส่วนร่วมในงานสื่อสารมวลชน กล่าวโดยรวมคือ ไม่ควรมีใครแยกแยะระหว่างสื่อที่ได้รับค่าตอบแทน กับสื่อที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่ควรแยกแยะระหว่างสื่อที่มีคุณภาพกับสื่อที่ไร้คุณภาพ

11. มากขึ้นคือมากขึ้น – “ปัญหาข้อมูลมากเกินไป” ไม่มีจริง

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สถาบันอย่างเช่นโบสถ์ให้น้ำหนักกับอำนาจมากกว่าการตระหนักตัวของปัจเจก และประกาศเตือนว่าข้อมูลจะไหลป่าโดยไร้การกลั่นกรอง ตอนที่แทนพิมพ์ถูกประดิษฐ์ ฟังตรงข้ามคือกลุ่มนักทำใบปลิว นักทำสารานุกรม และนักข่าวที่พิสูจน์ให้เห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มากขึ้นนำมาซึ่งเสรีภาพที่มากขึ้น ทั้งสำหรับปัจเจกชนและสังคมส่วนรวม จนถึงทุกวันนี้ แง่มุมนี้ก็ยังไม่อะไรเปลี่ยนแปลงเลย

12. ประเพณีไม่ใช่โมเดลธุรกิจ

ใครๆ ก็สามารถหาเงินบนอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่ต้องใช้เนื้อหาด้านสื่อสารมวลชน ทุกวันนี้เราเห็นตัวอย่างมากมาย แต่แล้ว เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเวทีที่มีการแข่งขันสูงมาก โมเดลธุรกิจจึงต้องถูกปรับเปลี่ยนประยุกต์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของเน็ต ไม่มีใครควรพยายามหลบเลี่ยงเรื่องนี้ด้วยการออกนโยบายที่มุ่งรักษาสถานภาพเดิมให้คงอยู่ต่อไป วงการสื่อสารมวลชนต้องมีการแข่งขันแบบเปิดเพื่อหาวิธีระดมทุนที่ดีที่สุดบนอินเทอร์เน็ต รวมถึงความกล้าหาญที่จะลงทุนในการลงมือทำตามโมเดลเหล่านั้นจริงๆ

13. ลิขสิทธิ์กลายเป็นหน้าที่พลเมืองบนอินเทอร์เน็ต

ลิขสิทธิ์คือเสาหลักของการจัดระเบียบข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ผู้สร้างเนื้อหาที่มีสิทธิ์โดยชอบธรรมที่จะตัดสินใจว่าเนื้อหาที่สร้างนั้นจะมีรูปแบบใดและจะเผยแพร่ไปมากน้อยเพียงใด แต่ในขณะเดียวกัน ลิขสิทธิ์ก็จะต้องไม่ถูกบิดเบือนไปใช้เป็นเครื่องมือพิทักษ์กลไกอุปทาน (supply mechanisms) ที่ล้าสมัยไปแล้ว และปิดกั้นโมเดลใหม่ๆ ในการเผยแพร่เนื้อหา หรือรูปแบบใหม่ๆ ของสัญญาใช้สิทธิ (license scheme) ความเป็นเจ้าของมาพร้อมกับภาระหน้าที่

14. อินเทอร์เน็ตมี 'สกุลเงิน' จำนวนมาก

บริการสื่อออนไลน์มักจะหาทุนจากโฆษณา นำเสนอเนื้อหาแลกกับการดึงดูดคนให้เข้ามา เวลาของผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้ฟังนั้นมีค่า ในอุตสาหกรรมสื่อ ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นหนึ่งในวิธีคิดพื้นฐานเรื่องการระดมทุนรูปแบบอื่นๆ ในการระดมทุนที่มีความชอบธรรมทางวิชาชีพจะต้องได้รับการคิดค้นและทดสอบ

15. อะไรที่อยู่บนเน็ตจะอยู่ต่อไปบนเน็ต

อินเทอร์เน็ตกำลังยกระดับสื่อสารมวลชนขั้นสู่คุณภาพอีกขั้นหนึ่ง ข้อเขียน เสียง และภาพในเน็ตไม่จำเป็นต้องดำรงอยู่เพียงชั่วคราวอีกต่อไป เนื้อหาเหล่านี้สืบค้นได้ตลอดเวลา สะสมผ่านกาลเวลาเป็นกรุประวัติศาสตร์ร่วมสมัย วงการสื่อสารมวลชนจะต้องคำนึงถึงการพัฒนา การตีความ และข้อผิดพลาดของข้อมูล กล่าวคือ สื่อจะต้องยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและแก้ไขอย่างรวดเร็ว

16. คุณภาพยังเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด

อินเทอร์เน็ตหักล้างสินค้าพิมพ์เดียวกันที่ขายที่ละมากๆ มีเพียงสื่อที่โดดเด่น น่าเชื่อถือ และยอดเยี่ยมเท่านั้นที่จะมีผู้ติดตามอย่างสม่ำเสมอในระยะยาว ผู้ใช้มีความต้องการสูงกว่าเดิม สื่อจะต้องตอบสนองพวกเขาและเคารพในหลักการที่ตัวเองชอบเขียน

17. ทุกคนทำเพื่อทุกคน

เว็บคือโครงสร้างพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนทางสังคมที่มีสมรรถภาพสูงกว่าสื่อมวลชนแห่งศตวรรษที่ 20 – เวลาใดก็ตามที่เกิดความไม่มั่นใจ คน "รุ่นวิกิพีเดีย" สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว สืบสาวข่าวไปจนถึงต้นตอ ค้นคว้าวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง และประเมินข้อมูลหลักฐาน ไม่ว่าจะต่างคนต่างทำหรือทำกันเป็นกลุ่ม นักข่าวที่ดูแลกิจกรรมนี้และไม่ยอมรับทักษะดังกล่าวจะถูกผู้ใช้เน็ตเหล่านี้มองข้ามไป และผู้ใช้เน็ตก็ทำถูกแล้ว เพราะอินเทอร์เน็ตทำให้เราทุกคนสามารถสื่อสารโดยตรงกับคนที่เคยถูกเรียกว่า "ผู้รับสาร" ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ชม และใช้ความรู้ของพวกเขาให้เป็นประโยชน์ สิ่งที่คุณต้องการตอนนี้ไม่ใช่ นักข่าวที่รู้ดีทุกเรื่อง แต่เป็นคนที่สามารถสื่อสารและสืบค้นหาความจริง.

อินเทอร์เน็ต, 07.09.2009

- [Markus Bechedahl](#)
- [Mercedes Bunz](#)
- [Julius Endert](#)
- [Johnny Haeusler](#)
- [Thomas Knüwer](#)
- [Sascha Lobo](#)
- [Robin Meyer-Lucht](#)
- [Wolfgang Michal](#)
- [Stefan Niggemeier](#)
- [Kathrin Passig](#)
- [Janko Röttgers](#)
- [Peter Schink](#)
- [Mario Sixtus](#)
- [Peter Stawowy](#)
- [Fiete Stegers](#)